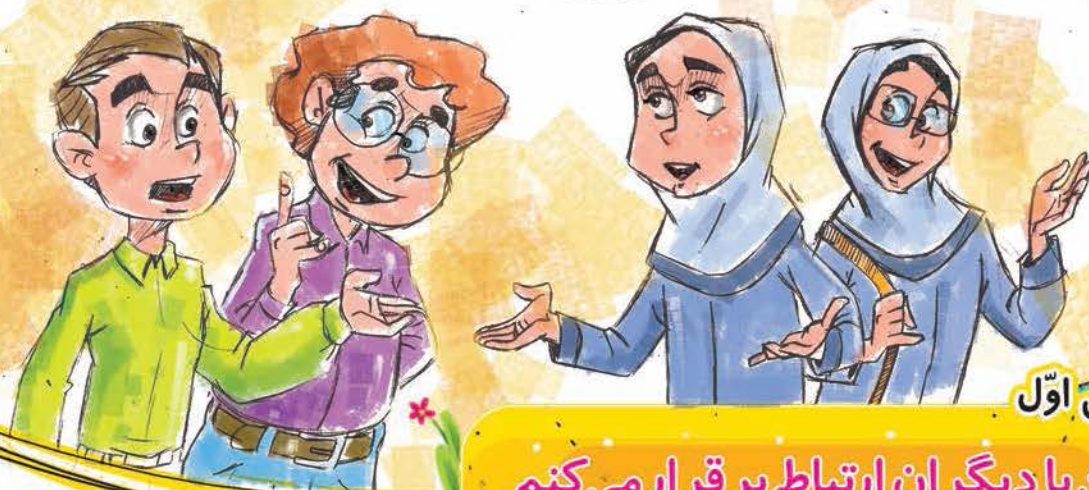

درس اول

من با دیگران ارتباط برقرار می‌کنم

۱ همه‌ی ما انسان‌ها از زمانی که **متولد** می‌شویم، با دیگران زندگی می‌کنیم و با آن‌ها **ارتباط** داریم.

۲ ما انسان‌ها برای زندگی فقط به **آب، غذا و هوا** نیاز نداریم، بلکه به **ارتباط با دیگران** هم نیازمندیم.

۳ اگر این ارتباط نباشد، **احساس تنهایی** می‌کنیم.

۴ وقتی ما با دیگران ارتباط برقرار می‌کنیم، **خواسته‌ها، افکار و نظرات** خودمان را درباره‌ی یک موضوع با آن‌ها در میان می‌گذاریم یا **احساس خود** را به آن‌ها ابراز می‌کنیم.

۵ مهم‌ترین راه ارتباط انسان‌ها با یکدیگر **گفت‌وگو (کلام)** است.

۶ هر گفت‌وگو **دو طرف** دارد: **گوینده**، یعنی کسی که صحبت می‌کند و **شنونده**، یعنی کسی که گوش می‌دهد.

۷ یکی از قسمت‌های مهم گفت‌وگو، **گوش دادن** است. وقتی کسی با ما صحبت می‌کند، لازم است:

الف) به حرف‌های او **دقت و توجه** کنیم.

ب) کلام گوینده را **قطع** نکنیم و صبر کنیم جمله‌اش را کامل کند و حرف‌هایش تمام شود.

پ) به گوینده **نگاه** کنیم؛ وقتی کسی با ما صحبت می‌کند و ما به جای دیگری نگاه می‌کنیم، آن فرد احساس می‌کند که دوست نداریم به حرف‌هایش گوش دهیم یا از حرف‌هایش خسته شده‌ایم.

ت) گاهی با **تکان دادن سر** یا **سؤال کردن**، گوینده را تشویق می‌کنیم که به صحبت خود ادامه بدهد.

۸ یکی از قسمت‌های مهم گفت‌وگو، **صحبت کردن** است. وقتی با دیگران صحبت می‌کنیم، لازم است: الف) به شنونده نگاه کنیم.

ب) با **صدای مناسب**، یعنی نه خیلی بلند و نه خیلی آهسته و نه **تند و نه کند**، صحبت کنیم. اگر با صدای مناسب صحبت نکنیم، دیگران ممکن است زود **خسته** شوند و دیگر به حرف‌های ما گوش ندهند. پ) منظور خودمان را **روشن و واضح** بیان کنیم.

ت) **زمانی مناسب** را برای حرف زدن با دیگران انتخاب کنیم؛ مثلاً اگر کسی در حال انجام دادن کاری است و وقت ندارد، مزاحم او نشویم.

ث) از کلمات **مؤدبانه** استفاده کنیم؛ وقتی درخواستی داریم، از عبارت‌های احترام‌آمیزی چون **«لطفاً»** و **«خواهش می‌کنم»** استفاده کنیم.

۹ همین‌طور اگر اشتباهی کردیم، بگوییم **«معذرت می‌خواهم»**. در گفت‌وگو با **بزرگ‌ترها**، به جای واژه‌ی «تو»، از **«شما»** استفاده کنیم.

۱۰ یکی دیگر از نکاتی که باید در ارتباط با دیگران رعایت کنیم، **حریم شخصی** آن‌هاست.

۱۱ **حریم شخصی** هر فرد محدوده‌ای است که هیچ‌کس نباید **بدون اجازه و رضایت** او وارد آن شود.

۱۲ افراد دوست ندارند دیگران درباره‌ی بعضی موضوعات **خصوصی‌شان** از آن‌ها سؤال کنند؛ چون این موضوعات به دیگران مربوط نمی‌شود و در زندگی آن‌ها تأثیری ندارد.

۱۳ اگر افراد دوست نداشته باشند درباره‌ی **مسائل خصوصی‌شان** توضیح بدهند، ما حق نداریم **کنجکاوی** کنیم و وارد حریم شخصی آن‌ها شویم.

۱۴ **حفظ حریم شخصی**، **دقت و توجه به سخنان**، انتخاب **زمان مناسب گفت‌وگو** و **قطع نکردن حرف گوینده** از اصول **گفت‌وگو** می‌باشند.

۱۵ ما در حین گفت‌وگو بعضی از چیزها را **بدون صحبت کردن** به دیگران انتقال می‌دهیم؛ برای مثال، با تکان دادن سر نشان می‌دهیم که حرف طرف مقابل درست است یا با حرکات صورت نشان می‌دهیم که از شنیدن موضوعی تعجب کرده‌ایم. به این نوع ارتباط، **ارتباط غیرکلامی** می‌گویند.

۱۶ در یک ارتباط خوب، **حالت‌های چهره و حرکات و رفتارهای ما** نیز مانند صحبت کردن و گوش دادن اهمیت دارند.

۱۷ ما می‌توانیم با رفتار و حالت‌های صورت خود نشان دهیم

که خوشحال، غمگین، دلخور یا شادیم.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱ مهم‌ترین راه ارتباط انسان‌ها با یکدیگر کدام مورد است؟

- (الف) خوب گوش کردن ☐ (ب) خوب صحبت کردن ☐
(ج) گفت‌وگو ☐ (د) ابراز احساسات ☐

۲ در موقعیت زیر، کدام اصل گفت‌وگو رعایت نشده است؟

«مهدی مشغول انجام دادن تکالیفش است. اما خواهرش ماجرای بازی خود را برای او تعریف می‌کند.»

- (الف) دقت و توجه به سخنان ☐ (ب) قطع نکردن حرف گوینده ☐
(ج) حفظ حریم شخصی ☐ (د) انتخاب زمان مناسب گفت‌وگو ☐

۳ کدام مورد مربوط به صحبت کردن با دیگران در یک گفت‌وگوی مناسب می‌باشد؟

- (الف) توجه به سخنان فرد مقابل ☐ (ب) نگاه کردن به شنونده ☐
(ج) قطع نکردن کلام گوینده ☐ (د) تکان دادن سر ☐

۴ استفاده از کلمات مؤذبانه مربوط به کدام قسمت گفت‌وگو می‌باشد؟

- (الف) صحبت کردن با دیگران ☐ (ب) گوش دادن به حرف دیگران ☐
(ج) احترام به حریم شخصی دیگران ☐ (د) بیان افکار و نظرات ☐

۵ کدام مورد در یک ارتباط خوب مانند صحبت کردن و گوش دادن اهمیت دارد؟

- (الف) حالت‌های چهره ☐ (ب) حرکات ☐ (ج) رفتارها ☐ (د) همه‌ی موارد ☐

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱ وقتی ما با دیگران ارتباط برقرار می‌کنیم، ... و نظرات خود را درباره‌ی یک موضوع

با آن‌ها در میان می‌گذاریم.

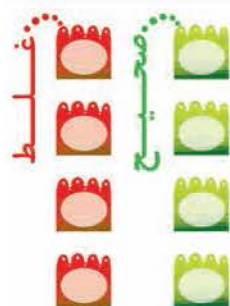

۲ اگر افراد دوست نداشته باشند درباره‌ی مسائل خصوصی‌شان توضیح بدهند، ما حق نداریم _____ کنیم و وارد _____ آن‌ها شویم.

۳ حریم شخصی هر فرد محدوده‌ای است که هیچ‌کس نباید بدون _____ و _____ او وارد آن شود.

۴ در گفت‌وگو با بزرگ‌ترها، باید به‌جای واژه‌ی «تو» از _____ استفاده کنیم.

عبارت‌های درست و نادرست را با علامت (X) مشخص کنید.

۱ همه‌ی ما انسان‌ها زمانی که متولد می‌شویم، با کسی ارتباط نداریم.

۲ هر گفت‌وگو دو طرف دارد.

۳ یکی از قسمت‌های مهم گفت‌وگو، گوش دادن است.

۴ گاهی با تکان دادن سر یا سؤال کردن، می‌توانیم شنونده را تشویق کنیم که به صحبت خود ادامه دهد.

به سؤالات زیر با دقت و کامل پاسخ دهید.

۱ اصطلاحات و مفاهیم زیر را تعریف کنید.

الف) گوینده:

ب) شنونده:

پ) حریم شخصی:

ت) ارتباط غیرکلامی:

۲ ما در هنگام نوزادی و کودکی با چه کسانی ارتباط داریم؟

۳ هنگامی که وارد مدرسه می‌شویم، با چه کسانی ارتباط برقرار می‌کنیم؟

۴ برای ارتباط با دیگران به چه مواردی باید توجه کرد؟

۵ وقتی کسی با ما صحبت می‌کند، لازم است به چه نکاتی توجه داشته باشیم؟ (۴ مورد)

۶ در هنگام صحبت کردن با دیگران، لازم است به چه نکاتی توجه داشته باشیم؟ (۵ مورد)

۷ چرا ارتباط با پدر و مادر برای ما اهمیت دارد؟

۸ ما انسان‌ها برای زندگی به چه چیزهایی نیاز داریم؟

۹ اگر انسان‌ها با دیگران ارتباط نداشته باشند، چه می‌شود؟

۱۰ ما می‌توانیم با رفتار و حالت‌های صورت خود چه چیزهایی را نشان دهیم؟

۱۱ هر کدام از شکل‌های زیر چه حالتی از رفتار انسان را نشان می‌دهند؟

درس دوم

احساسات ما

۱. همه‌ی ما در طول روز در موقعیت‌های مختلف **احساسات گوناگونی** داریم.

۲. برخی از احساسات ما **خوشایند** و برخی **ناخوشایندند**.

۳. احساسات **خوشایند** در ما تأثیر **خوبی** می‌گذارند و ما آن‌ها را دوست داریم. برعکس، احساسات **ناخوشایند** را دوست نداریم و می‌خواهیم از آن‌ها **دور** شویم.

۴. **شادی** احساسی است که هم خود ما می‌توانیم آن را در **خودمان** به‌وجود بیاوریم و هم

دیگران می‌توانند با انجام دادن کارهایی این احساس را در ما ایجاد کنند.

۵. همه‌ی مردم گاهی **شاد** و گاهی **غمگین** می‌شوند.

۶. هیچ‌کس احساس **غم** را دوست ندارد اما باید توجه کنیم که احساس غم احساسی **طبیعی (عادی)** است و همه‌ی انسان‌ها در زندگی، گاهی این احساس را پیدا می‌کنند.

۷. همانطور که چیزهای مختلفی ممکن است ما را **شاد** کند، چیزهای مختلفی هم ممکن است ما را **غمگین** کند.

۸. گاهی رفتارهای دیگران ما را **اندوهگین** می‌کند. گاهی نیز خود ما با کارهایی که انجام می‌دهیم باعث **ناراحتی** خودمان می‌شویم.

۹. گاهی حوادثی مانند **جدایی** از کسانی که آن‌ها را دوست داریم، **بیماری** یا **مرگ عزیزانمان**، ما

را **غمگین** می‌کند.

۱۰ وقتی دچار غم و اندوه می شویم، می توانیم:

- الف) **دعا کنیم** و از خداوند بزرگ برای برطرف شدن اندوهمان کمک بگیریم.
- ب) به خودمان **دلداری** بدهیم؛ به خود بگوییم که احساس غم **طبیعی** است اما **همیشگی** نیست و من می توانم باز هم شاد باشم.
- پ) درباره ی **علت اندوه** خود **فکر کنیم** و راهی برای برطرف کردن آن پیدا کنیم.
- ت) از **بزرگ ترها** (پدر و مادر، پدربزرگ، معلم، مشاور مدرسه و ...) کمک بگیریم و با آن ها صحبت و **مشورت** کنیم.
- ث) درباره ی احساس **اندوه** خود **بنویسیم** یا **نقاشی** کنیم.
- ج) با انجام دادن **کارهای شاد** و **سرگرم کننده** یا کمک به دیگران، کم تر به ناراحتی خود فکر کنیم.

۱۱ **ترس** احساسی **طبیعی** و **عادی** است که در **انسان** و دیگر **جانوران** وجود دارد.

۱۲ **ترس** از حیوانات **درنده** و **موذی**، **ترس** از **بلندی** و **ترس** از **صداها** و **وحشتناک** و **مهیّب**، **ترس** های **بجا** هستند.

۱۳ بعضی از **ترس** ها را خداوند برای مقابله با **خطر** در وجود **جانداران** قرار داده است، این گونه **ترس** ها، «**ترس بجا**» هستند و از انسان **محافظت** می کنند.

۱۴ بعضی از **ترس** ها «**تابجا**» و **نادرست اند**. به خصوص، اگر این **ترس** ها به طور **دائمی** و مدتی **طولانی** فکر ما را به خود مشغول کنند، **مشکلاتی** برایمان به وجود می آورند.

۱۵ **ترس** از **تاریکی** اتاق یا خانه، **ترس** از **امتحان**، **ترس** از **موجودات خیالی** مانند غول و هیولا، **ترس** از **آمپول** و رفتن به **دندانپزشکی** و **ترس** از دست دادن **نزدیکان**، **ترس** های **تابجا** و نادرست اند.

۱۶ همه ی ما در زندگی **گاهی** از چیزهایی می ترسیم. برای مقابله با **ترس** ها می توانیم از راهکارهای زیر استفاده کنیم:

الف) ابتدا چیزی را که از آن می ترسیم و همچنین درجه یا **میزان ترس** خود را مشخص کنیم. بعد **خوب فکر کنیم** که آیا ترسمان **بجا** است یا نه و **علت** آن چیست؟

ب) سپس با **بزرگ ترها** درباره ی **ترس** خود **مشورت** کنیم و از آن ها **کمک** بگیریم.

۱۷ گاهی احساس **ترس** ما به این دلیل است که چیزی را **نمی شناسیم** یا **نمی بینیم**؛ مثلاً وقتی همه جا تاریک است، ممکن است حتی از وسایلی که همیشه در اتاقمان وجود دارد بترسیم.

- ۱۸ ممکن است نتوانیم ترس خود را یکباره از بین ببریم، بنابراین باید **کم کم** و **به مرور زمان** با پدیده‌ای که ما را می‌ترساند، روبه‌رو شویم تا ترسمان بریزد.
- ۱۹ در موقع **روبه‌رو شدن** با چیزی که ما را می‌ترساند، از **نام و یاد خدا** کمک بگیریم.
- ۲۰ درباره‌ی ترس خودمان با دیگران **صحبت** کنیم یا چیزی را که از آن می‌ترسیم **نقاشی** کنیم.
- ۲۱ فیلم‌های **وحشتناک** تماشا نکنیم.
- ۲۲ هرگز برای **شوخی و تفریح** دیگران را نترسانیم.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

- ۱ کدام مورد از ترس‌های زیر، «**بجا**» می‌باشد؟
- (الف) ترس از تاریکی ☐
- (ب) ترس از هیولا ☐
- (ج) ترس از ببر ☐
- (د) ترس از آمپول ☐
- ۲ کدام مورد زیر احساسی ناخوشایند است و ما آن را **دوست نداریم**؟
- (الف) جدایی از کسانی که دوستشان داریم. ☐
- (ب) دیدار دوستان و آشنایان ☐
- (ج) شرکت در مراسم جشن تولد ☐
- (د) بازی در زنگ تفریح ☐
- ۳ کدام مورد از ترس‌های زیر، «**ناجایز**» می‌باشد؟
- (الف) ترس از بلندی ☐
- (ب) ترس از امتحان ☐
- (ج) ترس از حیوان موزی ☐
- (د) ترس از صدای انفجار ☐
- ۴ در موقع روبه‌رو شدن با چیزی که ما را می‌ترساند، از کدام مورد باید استفاده کنیم؟
- (الف) فریاد بزنیم. ☐
- (ب) نقاشی بکشیم. ☐
- (ج) از نام و یاد خدا کمک بگیریم. ☐
- (د) خودمان را سرگرم کنیم. ☐
- ۵ در برخورد با کدام احساس دعا می‌کنیم و از خداوند بزرگ برای برطرف کردن آن کمک می‌گیریم؟
- (الف) شادی ☐
- (ب) اندوه ☐
- (ج) ترس ☐
- (د) وحشت ☐

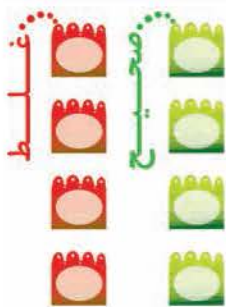

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱ همه‌ی ما در طول روز در موقعیت‌های مختلف گوناگونی داریم.
- ۲ برخی از احساسات ما و برخی می‌باشند.
- ۳ گاهی حوادثی مانند جدایی از کسانی که آن‌ها را دوست داریم، بیماری یا ما را غمگین می‌کند.
- ۴ بعضی از ترس‌ها و نادرست‌اند.
- ۵ هیچ‌کس احساس را دوست ندارد اما باید توجه کنیم که آن احساسی طبیعی است.

عبارت‌های درست و نادرست را با علامت (X) مشخص کنید.

- ۱ احساسات ناخوشایند در ما تأثیر خوبی می‌گذارند.
- ۲ همه‌ی انسان‌ها در زندگی، گاهی احساس غم می‌کنند.
- ۳ ترس‌های نابجا از انسان محافظت می‌کنند.
- ۴ دیدن فیلم‌های وحشتناک در ما احساس ترس ایجاد می‌کند.

به سوالات زیر با دقت و کامل پاسخ دهید.

- ۱ اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف) احساس شادی:

ب) ترس بجا:

- ۲ سه نمونه از احساسات انسان‌ها را نام ببرید.

- ۳ احساسات خوشایند و ناخوشایند چه تأثیری در ما دارند؟

۴ چهار نمونه از احساسات خوشایند را مثال بزنید.

۵ چهار نمونه از احساسات ناخوشایند را مثال بزنید.

۶ آیا کسی پیدا می‌شود که در زندگی خود احساس غم نکرده باشد؟ چرا؟

۷ ما در چه مواقعی احساس ناراحتی و اندوه می‌کنیم؟

۸ چند نمونه ترس داریم؟ نام ببرید.

۹ چند نمونه ترس «بجا» نام ببرید. (چهار مورد)

۱۰ چند نمونه ترس «نابجا» نام ببرید. (چهار مورد)

۱۱ چه راه‌هایی برای برطرف کردن احساس غم وجود دارد؟ (چهار مورد)

۱۲ چگونه و از چه راه‌هایی می‌توانیم با ترس‌های خود مقابله کنیم؟ (چهار مورد)

درس سوم

همدلی با دیگران

۱ همه‌ی ما انسان‌ها آفریده‌ی **خداوندیم** و خدا در وجود همه‌ی ما **شبهت‌هایی** قرار داده است.

۲ وقتی کسی **غمگین** یا **ناامید** است، ما می‌توانیم کاری کنیم که او احساس **بهتری** پیدا کند.

۳ وقتی کسی **غمگین** است، می‌توانیم:

الف) دوستانه کنار او بنشینیم.

ب) از او در مورد احساسی که دارد **سؤال** کنیم.

پ) به حرف‌های او خوب **گوش دهیم** و به او نشان دهیم که **احساس** او برای ما مهم است و ما آن را می‌فهمیم.

ت) از او **بپرسیم** آیا من می‌توانم کاری برای تو انجام دهم؟

۴ گاهی ممکن است برای اعضای **خانواده** یا **اطرافیان** ما مشکلی پیش بیاید که آن‌ها را **اندوهگین** کند.

۵ وقتی کسی **غمگین** است، ما می‌توانیم کاری کنیم که اندوه او **کم‌تر** شود.

۶ **همدلی** یعنی اینکه فرد بتواند **احساسات**، **رفتار** و **شرایط** دیگران را **درک** کند و

خودش را به‌جای او بگذارد.

۷ همه‌ی افراد ممکن است در زندگی با حوادث **ناخوشایندی** روبه‌رو شوند.

۸ وقتی شرایط و احساسات افراد را در **موقعیت‌های مختلف** درک می‌کنیم،

با آن‌ها **همدلی** کرده‌ایم.

۹ در جامعه، مؤسساتی وجود دارند که به افراد **نیازمند** یا کسانی که با **مشکلات و حوادثی** روبه‌رو شده‌اند، کمک می‌کنند تا بدین ترتیب از **گرفتاری و رنج** آن‌ها کاسته شود. «**جمعیت هلال احمر**» و «**سازمان انتقال خون**» دو نمونه از این مؤسسات هستند.

جمعیت هلال احمر

سازمان انتقال خون ایران

۱۰ **جمعیت هلال احمر**، در حوادثی مانند **سیل، زلزله و تصادف‌های رانندگی** به مردمی که خانه و وسایل خود را از دست داده‌اند یا مجروح شده‌اند، کمک می‌کند و به آن‌ها **غذا، لباس و دارو** می‌رساند.

۱۱ **سازمان انتقال خون** ایران وظیفه‌ی **گرفتن خون** از داوطلبان و انتقال آن به **درمانگاه‌ها و بیمارستان‌ها** را به‌عهده دارد.

۱۲ شما می‌توانید پس از رسیدن به سن **۱۸ سالگی** با **اهدای خون** به کسانی که به خون نیاز دارند، کمک کنید.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱ وقتی کسی غمگین است، کدام مورد را **نمی‌توانیم** برای او انجام بدهیم؟

- (الف) دوستانه کنار او بنشینیم.
- (ب) به حرف‌های او خوب گوش دهیم.
- (ج) از او در مورد احساسش سؤال نکنیم.
- (د) به او نشان دهیم که احساسش برای ما مهم است.

۲ وقتی شرایط و احساسات افراد را در موقعیت‌های مختلف درک کنیم یعنی با آن‌ها _____ کرده‌ایم.

- (الف) همدردی
- (ب) همیاری
- (ج) همفکری
- (د) همدلی

۳ کدام مؤسسه در هنگام وقوع تصادفات رانندگی به مردم آسیب‌دیده کمک می‌کند؟

- (الف) سازمان انتقال خون (ب) جمعیت هلال احمر
(ج) راهنمایی و رانندگی (د) سازمان بهداشت و درمان

۴ افراد از چه سنی می‌توانند با اهدای خون به کسانی که به خون نیاز دارند، کمک کنند؟

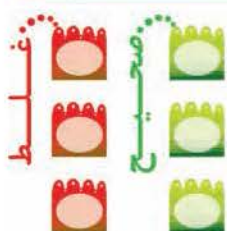
- (الف) ۹ سالگی (ب) ۱۵ سالگی
(ج) ۱۸ سالگی (د) ۲۰ سالگی

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱ وقتی کسی غمگین است، ما می‌توانیم کاری کنیم که اندوه او شود.
- ۲ همه‌ی افراد ممکن است در زندگی با حوادث روبه‌رو شوند.
- ۳ در جامعه، مؤسساتی وجود دارند که به افراد یا کسانی که با مشکلات و حوادثی روبه‌رو شده‌اند، کمک می‌کنند، تا بدین ترتیب، از و آن‌ها کاسته شود.
- ۴ سازمان انتقال خون ایران وظیفه‌ی گرفتن خون از و انتقال آن به را به عهده دارد.

عبارت‌های درست و نادرست را با علامت (X) مشخص کنید.

- ۱ وقتی کسی ناامید است، می‌توانیم کاری کنیم که او احساس بهتری پیدا کند.
- ۲ گاهی ممکن است برای اعضای خانواده یا اطرافیان ما مشکلی پیش بیاید که آن‌ها را شاد کند.
- ۳ وقتی برادر کوچکم از تاریکی می‌ترسد و گریه می‌کند، من هم با گریه کردن با او همدلی می‌کنم.

به سوالات زیر با دقت و کامل پاسخ دهید.

۱ وقتی کسی غمگین است، چه کارهایی می‌توانیم برای او انجام دهیم؟ (چهار مورد)

۲ همدلی یعنی چه؟

۳ دو نمونه از مؤسساتی که به افراد نیازمند یا کسانی که با مشکلات و حوادث روبه‌رو می‌شوند، کمک می‌کنند را نام ببرید.

۴ جمعیت هلال احمر در چه مواقعی به مردم کمک می‌کند؟

۵ جمعیت هلال احمر به افرادی که دچار حادثه شده‌اند، چه چیزهایی می‌رساند؟

۶ وظیفه‌ی سازمان انتقال خون چیست؟

درس چهارم

من عضو گروه هستم

۱ گروه از تعدادی افراد تشکیل می‌شود که فعالیت‌های **مشترکی** دارند و برای رسیدن به **هدفی مشترک** با هم ارتباط برقرار می‌کنند.

۲ **کلاس** شما یک **گروه** است و همه‌ی شما عضو این گروه هستید.

دانش‌آموزان مدرسه هم یک گروه **بزرگ‌تر** را تشکیل می‌دهند.

۳ اعضای یک **خانواده** نیز یک **گروه** به حساب می‌آیند و همه برای **زندگی**

کردن در کنار یکدیگر با آرامش و آسایش، **تلاش** و **همکاری** می‌کنند.

۴ اولین نکته‌ای که اعضای هر گروه باید به آن توجه کنند این است که برحسب **استعدادها** و **توانایی‌هایشان**

نقشی را به‌عهده بگیرند و **وظایف** خود را بشناسند و انجام دهند.

۵ اگر در **گروه** فقط بعضی از **افراد** فعالیت کنند و بقیه هیچ **فعالیتی** نداشته باشند، زحمات‌ها به دوش **عده‌ای**

گذاشته می‌شود و کارها به **خوبی** پیش نمی‌رود.

۶ اعضای یک گروه باید **روابط خوبی** با هم داشته باشند؛ یعنی **مهربان** و **همدل** باشند و به یکدیگر کمک کنند.

۷ یکی از نکته‌های مهمی که در هر گروه باید رعایت شود، **نظم** و **مقررات** است.

۸ اعضای یک گروه باید به نظر یکدیگر **احترام** بگذارند و در تصمیم‌گیری‌ها و انجام کارها **مشورت** و **همفکری** کنند.

۹ یکی از خصوصیات مهمی که اعضای هر گروه باید داشته باشند، اعتقاد به **همفکری** و **مشورت** در کارهاست.

۱۰ اعضای گروه در **تصمیم‌گیری‌ها**، وضع **مقررات** و **قوانین** برای فعالیت‌ها و یا **تقسیم کارها** بین خودشان با هم

مشورت می‌کنند.

۱۱ همفکری و مشورت باعث می‌شود که ما بتوانیم از افکار و نظرات دیگران استفاده کنیم.

۱۲ در دین اسلام، به مشورت کردن در کارها، سفارش شده است و حتی نام یکی از سوره‌های قرآن کریم «شوری» است.

۱۳ قرآن کریم می‌فرماید: ... وَاْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ؛ (سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۳۸)
... در کارهایشان با یکدیگر مشورت می‌کنند.

۱۴ در مدرسه، محله، کارخانه، شهر و روستا گروه‌های بزرگ‌تری هستند که برای حل مشکلات و انجام دادن کارها افرادی را به عنوان نماینده‌ی خود انتخاب می‌کنند. این نمایندگان شورایی تشکیل می‌دهند.

۱۵ در شورا همه‌ی افراد می‌توانند نظر خود را بیان کنند. به این ترتیب، برای حل مشکلات جامعه و تصمیم‌گیری، از فکر و تجربه‌ی همه استفاده می‌شود و در نتیجه، آن جامعه را می‌توان بهتر اداره کرد.

۱۶ «شورا» یعنی گروهی از افراد که برای انجام دادن کاری با یکدیگر مشورت می‌کنند.

۱۷ اعضای شورایی یک محله در مورد مسائل محله با هم مشورت می‌کنند.

۱۸ هدف از تشکیل شورای دانش‌آموزی این است که مسئولان مدرسه از نظرات و نیازهای دانش‌آموزان درباره‌ی مسائل درسی و امور مربوط به مدرسه آگاه شوند و در کارهای مدرسه از مشارکت آنان استفاده کنند.

۱۹ شوراهای دانش‌آموزی به دنبال انتخاباتی که از نیمه‌ی اول آبان ماه هر سال در مدارس ایران برگزار می‌گردد، تشکیل می‌شوند. اعضای این شوراها نمایندگان دانش‌آموزان هستند.

پاسخ درست را علامت (✓) بزنید.

۱ اولین نکته که اعضای هر گروه باید به آن توجه کنند، چیست؟

(الف) شناخت وظایف خود

(ب) داشتن روابط خوب با یکدیگر

(ج) رعایت نظم و مقررات

(د) مشورت و همفکری

۲ یکی از خصوصیات مهمی که اعضای هر گروه باید داشته باشند، کدام مورد است؟

- (الف) تقسیم کار و وظایف (ب) نظم و مقررات
(ج) اعتقاد به همفکری و مشورت (د) انجام وظایف برحسب استعدادها

۳ کدام مورد از نتایج مشورت نیست؟

- (الف) حل مشکلات (ب) استفاده از فکر و تجربه‌ی همه
(ج) اداره‌ی بهتر جامعه (د) کشف استعدادها

۴ انتخابات شوراهای دانش‌آموزی هر سال در چه تاریخی در مدارس ایران برگزار می‌شود؟

- (الف) نیمه‌ی اول آذر ماه (ب) نیمه‌ی اول آبان ماه
(ج) نیمه‌ی دوم آذر ماه (د) نیمه‌ی دوم آبان ماه

۵ به استفاده از فکر و تجربه‌ی دیگران در کارها در کدام سوره‌ی قرآن اشاره شده است؟

- (الف) زلزال (ب) حمد (ج) شوری (د) شعرا

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱ اعضای یک خانواده، یک به حساب می‌آیند و همه برای زندگی کردن در کنار یکدیگر با آرامش و آسایش، و می‌کنند.

۲ اعضای یک گروه باید با هم داشته باشند.

۳ اعضای یک گروه باید به نظر یکدیگر بگذارند و در تصمیم‌گیری‌ها و انجام کارها و کنند.

۴ در دین اسلام، به در کارها، سفارش شده است.

۵ اعضای یک محله در مورد مسائل محله با هم مشورت می‌کنند.

۶ همفکری و مشورت باعث می‌شود که ما بتوانیم از و دیگران استفاده کنیم.

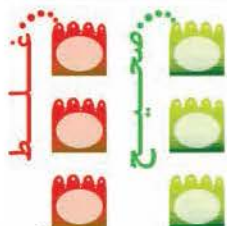
عبارت‌های درست و نادرست را با علامت (X) مشخص کنید.

۱ در شورا همه‌ی افراد می‌توانند نظر خود را بیان کنند.

۲ اعضای یک گروه برای رسیدن به هدفی مشترک با هم ارتباط برقرار می‌کنند.

۳ دانش‌آموزان مدرسه یک گروه کوچک را تشکیل می‌دهند.

به سوالات زیر با دقت و کامل پاسخ دهید.

۱ اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف) گروه:

ب) شورا:

۲ چند نمونه گروه نام ببرید.

۳ اعضای یک گروه در چه مواردی با هم مشورت می کنند؟

۴ همفکری و مشورت چه فایده ای دارد؟

۵ هدف از تشکیل شورای دانش آموزی چیست؟

۶ خداوند در قرآن درباره ی مشورت کردن چه فرموده است؟

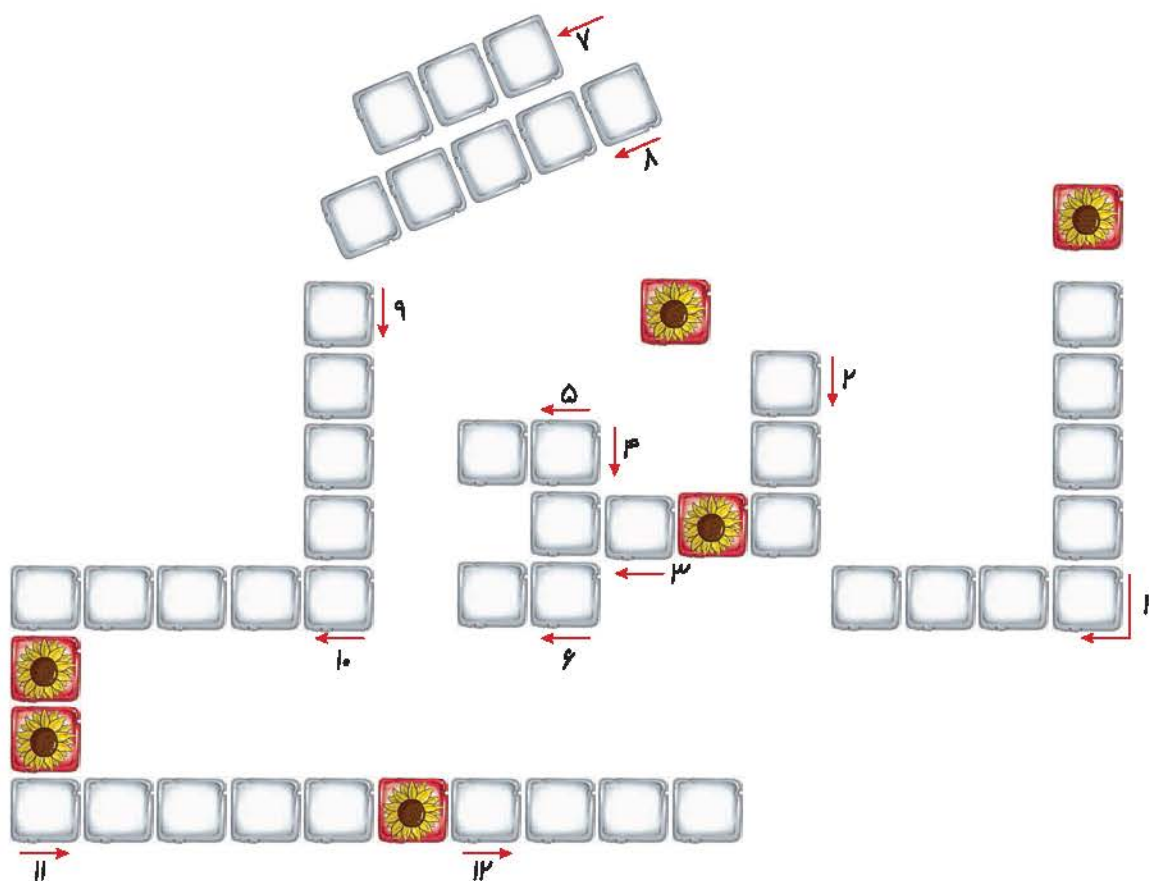
۷ برای این که در گروه عضو مؤثری باشیم، چه کارهایی باید انجام دهیم؟ (چهار مورد)

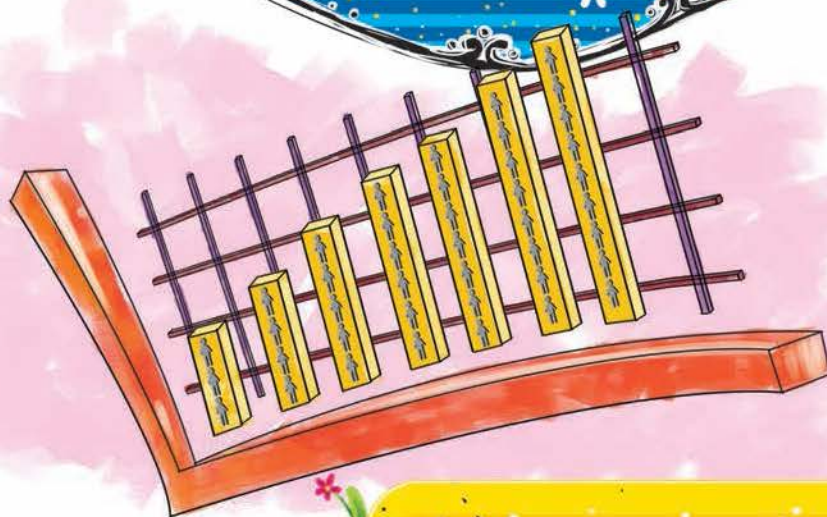

مرور فصل اول با جدول و سرگرمی

۱. مؤسسه‌ای که در زمان وقوع سیل و زلزله به مردم کمک می‌کند.
۲. احساس طبیعی که در انسان و جانوران وجود دارد.
۳. برای برطرف شدن این احساس دعا می‌کنیم و از خدا کمک می‌خواهیم.
۴. واژه‌ای که برای گفت‌وگو با بزرگ‌ترها به کار می‌بریم.
۵. مخالف روز است.
۶. ضمیر غایب است.
۷. یکی از نکته‌های مهمی که در هر گروه باید رعایت شود.
۸. دین اسلام به انجام آن در کارها سفارش کرده است.
۹. ترس‌های نادرست را می‌گویند.
۱۰. بدون آن نمی‌توانیم به حریم شفاهی دیگران وارد شویم.
۱۱. به درک شرایط و احساسات افراد در موقعیت‌های مختلف می‌گویند.
۱۲. از تعدادی افراد تشکیل شده که فعالیت‌ها و هدف مشترک دارند.

جمعیت ایران

- ۱ به مجموعه‌ی افرادی که در یک جا زندگی می‌کنند، **جمعیت** می‌گویند.
- ۲ اگر تعداد افرادی که **متولد** می‌شوند از تعداد افرادی که می‌میرند **بیش‌تر** باشد، جمعیت **افزایش** می‌یابد.
- ۳ وقتی تعداد **جوانان** یک کشور زیاد باشد، نیروی **بیش‌تری** برای کار فراهم می‌شود. علاوه بر این، جوانان با **تحصیل و تلاش** به پیشرفت کشور کمک می‌کنند.
- ۴ اگر **جمعیت** زیاد باشد، نیروی زیادی برای **دفاع** از کشورمان داریم.
- ۵ ما دوست نداریم در یک خانواده‌ی **کم‌جمعیت** زندگی کنیم. دلمان می‌خواهد با برادرها و خواهرهایمان **بازی** کنیم، به هم **کمک** کنیم و **تنها** نباشیم.
- ۶ در حال حاضر، جمعیت کشور ما بیش از **۷۵ میلیون** نفر است.
- ۷ ناحیه‌ی **کناره‌ی دریای خزر** وسعت کمی دارد اما جمعیت **زیادی** را در خود جای داده است.
- ۸ در ناحیه‌ی کناره‌ی دریای خزر، آب و هوای **مساعد، باران کافی و خاک حاصلخیز** موجب رونق **کشاورزی** شده است.
- ۹ ناحیه‌ی **تهران** و اطراف آن **پرجمعیت‌ترین** جای کشور است.
- ۱۰ **تهران** به دلیل **پایتخت** بودن و وجود **اداره‌ها، دانشگاه‌ها و کارخانه‌ها**، جمعیت **زیادی** را به خود جذب کرده است.
- ۱۱ در نواحی **کوهپایه‌ای** رشته‌کوه‌های **البرز و زاگرس** و کوه‌های **آذربایجان و خراسان**، به دلیل آب و هوای **معتدل، خاک آبرفتی و وجود معدن‌های** مختلف تعداد زیادی **شهر و روستای** پرجمعیت به‌وجود آمده است.